

PROFESOR MUDr. MICHAL HORŇÁK, DrSc. – OSMDESÁTILETÝ

Dne 16. listopadu 2009 se ve zdraví a plné aktivitě dožil významného životního jubilea – 80. narozenin – jeden z předních představitelů slovenské a česko-slovenské urologie, pan profesor MUDr. Michal Horňák, DrSc., učitel a přítel mnoha nejen českých urologů.

Bratislavský rodák promoval na LF Komeniského Univerzity v Bratislavě v roce 1953, začal pracovat na chirurgii v Trenčíně, od roku 1964 působil na Urologické klinice LF v Bratislavě, později sám kliniku v letech 1990–1996 vedl a vychoval celou řadu současných významných slovenských urologů.

Českým urologům je mimořádně přátelská a kolegiální tvář profesora Horňáka známá z jeho aktivních účastí na konferencích české a slovenské urologické společnosti a také z dob společných kongresů ČUS a SUS. Byl předsedou Československé a Slovenské urologické společnosti, byl též hlavním odborníkem MZ SR pro urologii, členem předsednictva Slovenské lékařské společnosti a členem redakčních rad.

Profesor Horňák byl a dosud je uznávaným onkourologem, ale věnoval se též rekonstrukční

urologii. Například jeho kandidátská dizertační práce z roku 1970 se věnovala nádorům močového měchýře, doktorská práce z roku 1989 nádorům testikulárním, zatímco jeho habilitační práce z roku 1979 se zabývala uretroplastikami. Byl vždy vítaným – protože kompetentním, věcným i vtipným diskutérem a glosátorem prezentací a dění v české urologii. Pro svůj rozhled, zkušenost i objektivní nadhled byl zván jako oponent výzkumných grantů a dizertačních nebo habilitačních prací či do výběrových komisí. Bylo zcela logické, že byl mezi prvními slovenskými urology, kteří obdrželi čestné členství České urologické společnosti ČLS JEP. Jeho široký odborný záběr byl oceněn i v mezinárodním měřítku – je členem – korespondentem prestižní Německé urologické společnosti.

Sám je autorem téměř 300 publikací – časopiseckých a monografických, přičemž podstatná část z nich se týká onkologie. Výběr některých významnějších titulů z jeho písemnictví je uveden na konci tohoto příspěvku. Mezi nejznámější patří jeho monografie „Nádory testis“ (1990), „Urológia pre praktických lékařov“ (2000, 2008) a spolu s prof. V. Zvarou publikovali „Urologii pre sestry“ (1972, 1980, 1986), „Klinickou urologii“ (1990) a „Urologické operácie“ (1988, 2009), v nichž tito dva „gurové“ slovenské urologie přizvali ke spolupráci i české autory. Troufám si říci, že právě podrobně komentovaný atlas autorů V. Zvara a M. Horňák vydaný v Martině v nakladatelství Osveta se stal suverénně nejpopulárnější i nejužívanější slovenskou publikací v každodenní praxi českých urologů. V roce 2009 jsme se dokonce dočkali jeho 2. vydání. Je to obdivuhodné a příkladné, jak aktivně jubilant dokázal své 80. narozeniny – v tandemu se svým učitelem a předchůdcem ve vedení kliniky i slovenské urologie, s panem profesorem Zvarou – „oslatvit“. Blahopřejeme tímto i k tomuto jejich dílu a nepochybují o jeho dalším rozšíření mezi české urology i chirurgy všech věkových skupin. Zejména, když je nyní již v tisku i jeho česká verze! Díky za ni.

Vážený pane profesore, milý Mišo,
děkujeme Ti za všechno, co jsi dosud udělal i pro rozvoj české urologie, za podporu zaměřenou na udržení a rozvoj vzájemných odborných i osobních kontaktů. Blahopřejeme Ti k dosud dosaženým výsledkům Tvé vysoce profesionální pedagogické, vědecké i manažerské práce a přejeme Ti dobré zdraví, další úspěchy a uspokojení v medicíně a především mnoho spokojenosti a radostí i v osobním životě.

Ad multos annos!

Výběr z publikační aktivity prof. MUDr. M. Horňáka, DrSc.

Horňák M, Bárdoš A, Galbavý Š. Ako zlepšiť diagnostiku karcinómov močového mechúra v štádiu T1G3? Urológia (časopis Slovenskej urologickej spoločnosti) 2005; 11(3): 26.

Horňák M, Galbavý Š, Bárdoš A. Ako zlepšiť diagnostiku sekundárneho carcinoma in situ konvenčnými postupmi u pacientov s nádormi močového mechúra v štádiách TA a T1? Urológia 2007; 13(2): 17.

Horňák M, Zvara V. Aktívne sledovanie pacientov s včasným karcinómom prostaty Klinická urológia (postgraduálny vedecký lekársky časopis) 2009; 5(2): 59–63.

Horňák M, Řezníček J. Akútna a chronická prostatitída Lekársky obzor 1997; 46, (4): 91–93.

Kliment J, Horňák M. Benígna hyperplázia prostaty. Martin: Osveta 1996 (Edícia pre postgraduálne štúdium lekárov a farmaceutov, Hálkova zbierka); 255 s.

Horňák M. Benígna prostatická hyperplázia Revue medicíny v praxi (odborný zdravotnícky časopis) 2004; 2(5): 8.

Horňák M, Breza J, Bárdoš A. Benígna prostatická hyperplázia: postavenie klasických operačných postupov na Slovensku. Urológia 2000; 6(2): 31–33.

Horňák M, Zvara V. Benígna prostatická hyperplázia: prirodzená povaha, patofyziológia, optimálna liečba a zlyhanie medikamentózne liečby. Klinická urológia 2007; 3(3): 144–148.

Horňák M, Bárdoš A. Biologická povaha invazívnych nádorov močového mechúra: existuje rozdiel medzi primárnymi a progresívnymi nádormi? Rozhľedy v chirurgii (celostátny odborný časopis) 2004; 83(12): 648–650.

Horňák M, Bárdoš A. Biologické správanie invazívnych nádorov močového mechúra:

jestvuje rozdiel medzi primárnymi a progresívnymi nádormi? Urológia 2004; 10(2): 20.

Horňák M. Čiastočný nedostatok androgénov u starnúcich mužov Revue medicíny v praxi (odborný zdravotnícky časopis) 2006; 4(2): 10–11.

Horňák M, Surovka I. Čo možno očakávať od preventívnych onkologických prehliadok v urológii? Urológia 2008; 14(1): 30.

Horňák M. Diagnostika a liečba nádorov testis. Urológia 2000; 6(2): 13.

Horňák M, et al. Diagnostika a liečba onkologických ochorení v urológii: panelová diskusia. Bratislavské lekárske listy 1997; 98(2): 124.

Horňák M. Diagnostika nádorov močového mechúra. Urológia 2000; 6(2): 18–19.

Horňák M. Diagnostika nádorov močového mechúra. Nádory močového mechúra: diagnostika a liečba. s. 113–147.

Horňák M. Diagnostika primárneho nádoru testis a metastáz. Urológia 2000; 6(2): 13–14.

Horňák M, Kliment J, Novotný V. Diagnostika urotelového karcinómu prostaty u pacientov s povrchovými nádormi močového mechúra: retrospektívna štúdia. Urológia 2000; 6(1): 30.

Horňák M. Esenciálna hematúria. Zdravotnícke noviny (dôverný týždenník pre zdravotníctvo, sociálne služby a farmáciu) Lekárske listy 1997; 2(21): 11.

Horňák M, Zvara V. Faktory predpovedajúce zlyhanie medikamentózne liečby benígnej prostatickej hyperplázie Urológia 2007; 13(2): 28.

Horňák M. Histologická WHO klasifikácia 2004 nádorov močového mechúra: pohľad urológa. Klinická urológia 2006; 2(1): 6–9.

Horňák M, Galbavý Š, Bárdoš A. Histopatologická charakteristika nádorov močového mechúra: analýza vlastného materiálu podľa WHO klasifikácie 2004 Klinická urológia 2006; 2 (2): 66–69.

Horňák M. Chemoprevencia karcinómu močového mechúra v štádiách TaT1. Klinická urológia 2006; 2(3): 134–138.

Horňák M. Chemoprevencia karcinómu prostaty. Urológia 2006; 12(2): 6.

Horňák M. Chemoprevencia karcinómu prostaty. Medicínsky monitor 2006; 2: 25–26 a 28.

Horňák M, Breza J, Bárdoš A. Chirurgická liečba nádorov močového mechúra. Urológia 2000; 6(2): 19–21.

Horňák M. Chronická prostatitída. Revue medicíny v praxi 2004; 2(3): 25.

Horňák M, et al. Incidentálny karcinóm obličky. Bratislavské lekárske listy 1998; 99(6): 322–326.

Hornák M, Novotný V. Incidentálny karcinóm prostaty v ére prostatického špecifického antigénu. *Urológia* 2001; 7(2): 36–37.

Hornák M, Goncalves F. Inkontinencia moču u mužov a žien v staršom veku – najdôležitejšie patogenetické mechanizmy, diagnostika a možnosti liečby. *Zdravotnícke noviny Lekárske listy* 1998; 347(33): 12, 14–16.

Hornák M. Karcinóm močového mechúra: klinické návody. *Urológia* 2002; 8(3): 22–26.

Hornák M. Karcinóm obličky. *Revue medicíny v praxi* 2008; 6(4): 17–18.

Kliment J, et al. Karcinóm prostaty. *Martin: Osveta* 1999; 296 s.

Hornák M. Karcinóm prostaty. *Revue medicíny v praxi* 2004; 2(6): 7–8.

M. Hornák, J. Kliment ml., V. Novotný. Karcinóm prostaty z prechodných buniek u pacientov s povrchovými nádormi mechúra: retrospektívna štúdia *Klinická onkologie*. 14, 4 (2001): 119–121.

Hornák M. Karcinóm prostaty – diagnostika a liečba. *Interná medicína – Všeobecné lekárstvo* 2004; 4(4): 272–276.

Hornák M. Karcinóm prostaty – zásady hormonálnej liečby. *Onkológia* 2006; 1(3): 188 a 190–192.

Maňka I, et al. *Klinická onkológia*, vyd. 1. *Martin: Osveta* 1979; 688 s. + 8 fareb. príloh (Edícia pre postgraduálne štúdium lekárov, Dérerova zbierka, zv. 57)

Zvara V, Kučera J, Hornák M, et al. *Klinická urológia*, vyd. 1. *Martin: Osveta* 1990; 635 s. (Edícia pre postgraduálne štúdium lekárov a farmaceutov, Dérerova zbierka).

Hornák M. Metabolické komplikácie derivácie moču. *Lekársky obzor* 1998; 47(5): 141–145.

Hornák M. Možno pri liečbe benígnej prostatickej hyperplázie podávať doxazosín normotonickým pacientom? *Urológia* 2000; 6(1): 49–52.

Hornák M, et al. Multidisciplinárna liečba najčastejších urologických malignít so zlou prognózou: pozvanie do diskusie. *Klinická onkologie* 2004; 17(4): 119–122.

Hornák M. Nádory močového mechúra: Úlohy našej urológie po konsenzuálnej konferencii. *Urológia* 2003; 9(1): 24–27.

Hornák M. Nádory obličiek. *Slovenský lekár* 1999; 9(23): 6–9.

Hornák M, Ondruš D, Bárdoš A. ml. Nádory testis: príčiny liečebného oneskorenia. *Praktický lekár* 1987; 67(14): 555–556.

Hornák M, Maťoška J. Nádory testis – diagnostika a liečba. *Bratislava: Veda* 1990; 256 s.

Hornák M. Odporúčania „Poradného výboru pre prevenciu karcinómu“ pre skríning karcinómu prostaty v Európskej únii. *Urológia* 2002; 8(1): 17–20.

Hornák M. *Onkologická urológia* 2002. *Medicínsky monitor* 2001; 7(6): 20–22.

Hornák M, Ondruš D, Maťoška J. Postchemotherapy surgery in nonseminomatous testicular tumors. *Eur Urol* 1996; 29(3): 325–330.

Hornák M, Goncalves F. Použitie nomogramov v predpovedi prognózy u pacientov s karcinómom prostaty. *Klinická urológia* 2005; 1(1): 18–21.

Hornák M, Galbavý Š, Bárdoš A. Primárny T1G3 karcinóm močového mechúra: nádor s vysokým rizikom progresie. *Urológia* 2005; 11(4): 15–19.

Hornák M, Hladík M, Goncalves F. Prirodzená povaha karcinómu obličky. *Klinická onkologie* 2002; 15(2): 64–66.

Hornák M, et al. Prospektívna epidemiologická štúdia karcinómu prostaty na Slovensku v r. 1997. *Urológia* 1998; 4(1–2): 14–18.

Hornák M, Bárdoš A, Goncalves F. Syndróm vysadenia antiandrogénov: pokles sérových hladín prostatického špecifického antigénu po vysadení antiandrogénov. *Rozhledy v chirurgii* 1997; 76(9): 435–437.

Hornák M. Úloha lymfadenektómie v chirurgickej liečbe nádorov v urologickej lokalizácii. *Lekársky obzor* 2005; 54(5): 198–201.

Hornák M. Úloha urológov pri systémovej chemoterapii nádorov urologickej lokalizácie. *Urológia* 2004; 10(3): 13–16.

Hornák M. *Urológia pre praktických lekárov*. Bratislava: HERBA 2000; 258 s.

Zvara V, Hornák M. *Urológia pre sestry*, 3., preprac. vyd. *Martin: Osveta* 1986; 255 s.

Zvara V, Hornák M. *Urológia pre sestry*. *Martin: Osveta* 1980.

Zvara V, Hornák M. *Urologické operácie*, vyd. 1. *Martin: Osveta* 1983; 221 s. (Edícia pre postgraduálne štúdium lekárov, Dérerova zbierka).

Hornák M. Vedľajšie účinky androgénovej deprivácie liečby u pacientov s karcinómom prostaty. *Revue medicíny v praxi* 2008; 6(6): 17–19.

Hornák M, Bárdoš A, Štefancík J. Vplyv medikamentózne liečby príznakov dolných močových ciest naznačujúcich prítomnosť benígnej prostatickej hyperplázie na transuretrálnu resekciu prostaty. *Rozhledy v chirurgii* 2002; 81(8): 421–424.

*prof. MUDr. Tomáš Hanuš, DrSc.
předseda ČUS 1993–2008*

PŘEDSTAVUJEME NOVÉ ČESKÉ DOCENTY UROLOGIE

Doc. MUDr. Jan Krhut, PhD. (*1967) ukončil v roce 1992 studium na Lékařské fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Po promoci nastoupil na Urologické oddělení Fakultní nemocnice Ostrava, kde pracoval nejprve jako sekundární lékař, od roku 2003 jako zástupce primáře a od roku 2006 vykonává funkci přednosty oddělení. První atestaci z urologie složil v roce 1995, 2. atestaci v roce 2000. Roku 2007 ukončil doktorandské studium obhajobou dizertační práce na téma „Využití botulinumtoxinu v terapii neurogenních dysfunkcí dolních cest močových“.

V prosinci 2009 úspěšně obhájil habilitační práci na téma Dysfunkce dolních cest močových, s účinností od 1. února 2010 pak byl jmenován docentem pro studijní obor chirurgie.

Jeho hlavním profesním zájmem je zejména oblast inkontinence a neurogenních dysfunkcí močových cest. Je průkopníkem využití neinvazivních neurostimulačních metod, slingových metod v léčbě stresové inkontinence u žen, konzervativních metod léčby hyperaktivního měchýře a využití botulinumtoxinu v urologii u nás. Významně přispěl k popularizaci metody intermitentní katetrizace a jejímu zavedení

do rutinní praxe. Podílel se významnou měrou na tvorbě národních standardů urologické péče o pacienty po míšním poranění.

Pedagogicky působí od roku 2004 na Ostravské univerzitě, podílí se na výuce chirurgických oborů studentů Lékařské fakulty UP Olomouc a spolupracuje s Jesseniovou lékařskou fakultou UK v Martině.

Je autorem nebo spoluautorem více než 110 odborných sdělení, přednášek, posterů či článků doma i v zahraničí. Je hlavním autorem u nás prioritní monografie *Neurourologie*. Významným počinem je i souborná monografie *Hyperaktivní močový měchýř*.

Obě byly výborem ČUS oceněny v soutěži o nejlepší publikaci roku.

Absolvoval zahraniční studijní pobyty v Německu, Itálii, Rakousku, Velké Británii a v Egyptě. V roce 2002 mu bylo jako prvnímu urologovi z České republiky uděleno stipendium Evropské urologické asociace, v jehož rámci pracoval jeden rok na Neurourologické jednotce Univerzitní kliniky v rakouském Innsbrucku pod vedením prof. Madersbachera, s nímž spolupracuje dodnes.

Doc. MUDr. Krhut, PhD. je členem České urologické společnosti (ČUS), sekretářem Sekce urodynamiky a neurourologie ČUS, dále členem Urogynekologické společnosti ČR, Paraplegiologického fóra, Evropské urologické společnosti (EAU), Mezinárodní společnosti pro kontinenci (ICS), Evropské urogynekologické společnosti (EUGA), Mezinárodní urogynekologické společnosti (IUGA) a Mezinárodní společnosti pro onemocnění míchy (ISCoS).

Mezi jeho koníčky patří především cestování, historie, architektura a fotografování. Málokdo ví, že ještě souběžně se svou lékařskou profesí pracoval více než 15 let jako průvodce cestovního ruchu.

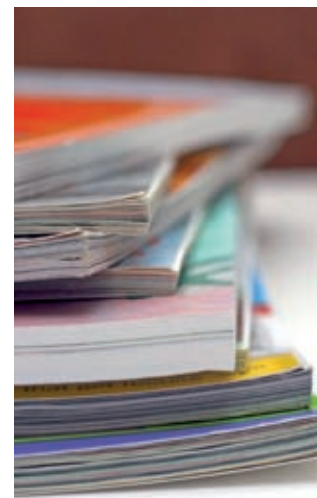
doc. MUDr. Milan Hora, Ph.D.

PRÁCE ČESKÝCH UROLOGŮ PUBLIKOVANÉ V ZAHRANIČÍ V ROCE 2009

Vážení příznivci českých příspěvků do světových urologických a jiných časopisů. Opět vám stejně jako před rokem předkládáme to, co pu-

blikovali čeští urologové v roce 2009 v zahraničí (kromě SR). Jedná se pouze o recenzované články v časopisech, abstrakta zařazena nejsou.

1. Aus G, Chapple C, Hanuš T, Irani J, Lobel B, Loch T, Mitropoulos D, Parsons K, Plass K, Schmid HP. The European Association of Urology (EAU) Guidelines Methodology: A Critical Evaluation. *Eur Urol* 2009; 56: 859–864, **IF 6,512**.
2. Babjuk M. The search for the etiology of bladder cancer – are achievements sufficient? *Eur Urol* 2009; 56: 771–774, **IF 6,512**.
3. Babjuk M. Transurethral resection of non-muscle-invasive bladder cancer. *Eur Urol Suppl* 2009; 8: 542–548, **IF 1,711**.
4. Babjuk M, Oosterlinck W, Sylvester R, Kaasinen E, Böhle A, Palou-Redorta J. EAU guidelines on non-muscle-carcinoma of the bladder. *Actas Urol Esp* 2009; 33(4): 361–371.
5. Čtvrtlík F, Herman M, Študent V, Tichá V, Minarik J. Differential diagnosis of incidentally detected adrenal masses revealed on routine abdominal CT. *Eur J Radiol* 2009; 69(2): 243–252, **IF 2,339**.
6. Eret V, Hora M, Sýkora R, Hes O, Ůrge T, Klečka J, Matějovič M. GreenLight (532 nm) laser partial nephrectomy followed by the suture of the collecting system without renal hilar clamping in a porcine model. *Urology* 2009; 73(5): 1115–1118, **IF 2,134**.
7. Hora M, Eret V, Ůrge T, Klečka J, Kočovská P, Stránský P, Hes O, Ferda J. Antegrade miniinvasive nephroureterectomy (AMNUE – laparoscopic nephrectomy, transurethral excision of ureterovesical junction and lower abdominal incision). *Urol Int* 2009; 83(3): 264–270, **IF 0,981**.
8. Hora M, Eret V, Ůrge T, Stránský P, Klečka J jr, Hes O, Michal M, Chudáček Z, Ferda J. Results of laparoscopic resection of kidney tumour in everyday clinical practice, CEJU (Central European Journal of Urology) 2009; 62(3): 160–166.
9. Hora M, Hes O, Ůrge T, Eret V, Klečka J, Michal M. A Distinctive Translocation Carcinoma of the Kidney (“Rosette-like Forming”, t(6;11), HMB45 Positive Renal Tumor). *Int Urol Nephrol* 2009; 41(3): 553–557, **IF 0,912**.
10. Hora M, Michal M, Hes O: Re: Rodolfo Montironi, Roberta Mazzuccelli, Antonio Lopez-Beltran, et al. Cystic Nephroma and Mixed Epithelial and Stromal Tumour of the Kidney: Opposite Ends of the Spectrum of the Same Entity? *Eur Urol* 2009; 56(1): e3, **IF 6,512**.
11. Hyršl L, Závada J, Zavadová Z, Kawaciuk I, Veselý S, Skapa P. Soluble form of carbonic anhydrase IX (CAIX) in transitional cell carcinoma of urinary tract. *Neoplasma* 2009; 56(4): 298–302, **IF 1,179**.
12. Jarolím L, Šedý J, Schmidt M, Naňka O, Foltán R, Kawaciuk I. Gender reassignment surgery in male-to-female transsexualism: A retrospective 3-month follow-up study with anatomical remarks. *J Sex Med* 2009; 6(6): 1635–1644, **IF 5,393**.
13. Kacerovská D, Šíma R, Michal M, Hes O, Roučka P, Zárybnická M, Hora M, Chudáček Z, Kazakov D. Carney complex: a clinicopathological and molecular biological study of a

sporadic case, including extracutaneous and cutaneous lesions and a novel mutation of the *PRKAR1A* gene. *JAAD (Journal of the American Academy of Dermatology)* 2009; 61(1): 80–87, **IF 2,904**.

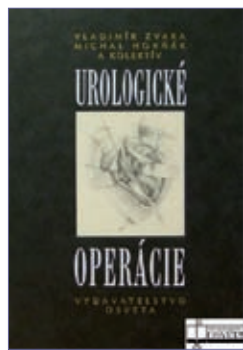
14. Michal M, Hes O, Kuroda N, Kazakov DV, Hora M. Difference between RAT and clear cell papillary renal cell carcinoma/clear renal cell carcinoma, *Virchow Arch* 2009; 454: 719, **IF 2,029**.
15. Michal M, Hes O, Němcová J, Šíma R, Kuroda N, Bulimbasic S, Franco M, Sakaida N, Danis D, Kazakov DV, Ohe C, Hora M. Renal angiomyoadenomatous tumor: morphologic, immunohistochemical and molecular genetic study of a new entity. *Virchow Arch* 2009; 454: 89–90, **IF 2,029**.
16. Smith MR, Egerdie B, Hernández Toriz N, Feldman R, Tammela TL, Saad F, Heráček J, Szwedowski M, Ke C, Kupic A, Leder BZ, Goessl C; Denosumab HALT Prostate Cancer Study Group. Denosumab in men receiving androgen-deprivation therapy for prostate cancer. *N Engl J Med* 2009; 361(8): 745–755, **IF 50,017**.
17. Tonar Z, Janáček J, Nedorost L, Grill R, Báca V, Záfura F. Analysis of microcracks caused by drop shatter testing of porcine kidneys. *Ann Anat* 2009; 191(3): 294–308, **IF 0,923**.
18. Zámečník L, Hanuš T, Pavlík I, Dundr P, Povýšil C. Statistical analysis of symptoms, endoscopy and urothelial morphology in 58 female bladder pain syndrome/interstitial cystitis patients. *Urol Int* 2009; 83(2): 193–199, **IF 0,981**.
19. Zelinka T, Holaj R, Petrák O, Strauch B, Kasalický M, Hanuš T, Melenovský V, Vancura V, Bürgelová M, Widimský J Jr. Life-threatening arrhythmia caused by primary aldosteronism. *Med Sci Monit* 2009; 15(12): CS174-7, **IF 1,514**.

Pozn.: IF vyhledán na ISI Web of Knowledge® Journal Citation Reports®

Adresa http://admin-apps.isiknowledge.com/JCR/JCR?RQ=LIST_SUMMARY_JOURNAL.

doc. MUDr. Milan Hora, Ph.D.

VÁŽENÍ,

dovoľte, aby sme Vám predstavili druhé prepracované a doplnené vydanie nášho skromného diela o urologických operáciách. Prvé vydanie vyšlo roku 1983. V predhovore k prvému vydaniu sme uviedli, že kniha má zaplniť medzeru v slovenskej urologickej literatúre do tých čias, kým z pera slovenských a českých urológov nevznikne komplexná učebnica, zahrňujúca urologické operácie v širšom rozsahu. Z iniciatívy vedúcich českých urológov sme sa rozhodli pristúpiť na druhé vydanie knihy z názvom *Urologické operácie*. Podstatnú časť druhého vydania tvorí upravený a rozšírený text z prvého vydania, doplnený kapitolami, ktorých autormi sú skúsení českí a slovenskí poprední urológovia.

Urológia tak ako každá medicínska disciplína sa za posledné desiatky rokov veľmi rýchlo vyví-

jala a to hlavne v dôsledku pokroku v oblasti biologických a medicínskych vied, ktorý umožnil lepšie poznať podstatu jednotlivých chorôb, čo zmenilo aj niektoré liečebné postupy. Z chirurgických liečebných postupov možno menovať také, ktoré sa dnes nepoužívajú, lebo ich nahradila medikamentózna, alebo iná liečba. Veľký význam zohrala prevencia, ktorá spôsobila úbytok predtým sa často vyskytujúcich ochorení, ktoré vyžadovali chirurgickú liečbu. Napr. močové konkrementy u detí sa vyskytujú veľmi zriedka a ich ťažké formy úplne vymizli. Ďalšiu zmenu priniesli preventívne prehliadky jednotlivých skupín obyvateľov, či už podľa veku, alebo podľa iných kritérií. Zmenili niektoré operačné postupy na medikamentózne, na druhej strane ale odhalenie včasného štádia ochorenia zvýšilo in-

dikáciu chirurgickým liečebným výkonom. Možno uviesť karcinóm prostaty, ktorý sa pred 20 rokmi diagnostikoval najčastejšie v pokročilom štádiu, keď už bola možná len paliatívna chirurgická liečba. Dnes je pri včasnej diagnóze možná radikálna chirurgická liečba, pretože odstránením celého orgánu možno pacienta vyliečiť. Významné miesto pri zabezpečení pokroku v urológii znamenajú multicentrické porovnávania dosiahnutých liečebných výsledkov, ktoré spôsobili, že niektoré operácie sa zjednodušili (napr. zriedkavé sú dnes dvojdobé operácie), opustili sa zložité prístupy k patologickému procesu, obmedzili sa radikálne výkony až po zistení rezídua po medikamentóznej liečbe (napr. retroperitoneálna lymfadenektómia).

Veľký význam má pokrok vo výrobe medicínskeho inštrumentária, ktoré umožňujú prístup k patologickému nálezu bez rozsiahlych operačných rán. Ako dôsledok cieľavedomého hľadania účinnejších prostriedkov vznikli aj nové operácie.

Tieto rozsiahle zmeny nepredstavujú zníženie nárokov na vedomosti a na technickú zručnosť. V súvislosti s tým vznikla potreba, aby sa časť pracovísk špecializovala na jednotlivé skupiny chirurgických výkonov, v ktorých aj koncentraciou pacientov dosiahne veľké skúsenosti, prax, a tým špičkovú úroveň. To sú dôvody, prečo sme pozvali k spolupráci skúsených urológov z jednotlivých slovenských urologických pracovísk. Čo považujeme za zvlášť významné, je účasť českých skúsených urológov na napísaní niektorých častí kapitol, v prípade laparoskopie celej kapitoly. **Vydavateľstvo Osveta sa rozhodlo vydať knihu aj v českej verzii.**

Neadekvátne zdôrazňovanie technických vymožeností v liečbe ochorení urogenitálneho systému nie je však bez škody pre medicínsky odbor urológie. U mladých lekárov, ktorí sa rozhodujú pre špecializáciu budí dojem, že sa každodenná práca lekára – urológa scvrkáva na obsluhu prístrojov (močové konkrementy rozbíja litotriptor, niektoré operácie uskutočňuje robot, iné cystoskop). Našu knihu vedie snaha, predstaviť urológiu aj z hľadiska operačnej škály ako široký medicínsky odbor, ktorý sa nám v minulých desaťročiach podarilo naplniť a ktorý je užitočné ďalej rozvíjať.

Kniha má 13 kapitol, ktorých sled je identický s prvým vydaním, až na poslednú kapitolu, ktorá sa venuje základom laparoskopie chirurgie. Autormi doplnených statí v jednotlivých kapitolách sú nasledovní slovenskí a českí urológovia:

Prof. Ján Breza (prednosta urologickej kliniky v Bratislave) doplnil 5. kapitolu „Derivácia moču a náhrada močového mechúra“ a 8. kapitolu o moderné chirurgické liečebné postupy pri ochorení penisu.

Prof. Jan Dvořáček (bývalý prednosta Urologickej kliniky v Prahe) doplnil 2. a 3. kapitolu, ktoré pojednávajú o rekonštrukcii močového a o augmentácii močového mechúra.

Doc. Richard Fiala (bývalý prednosta Urologickej kliniky v Hradci Králové) prispel v 7. kapitole k chirurgickej liečbe zúženín prednej močovej rúry.

Prof. Tomáš Hanuš (prednosta I. urologickej kliniky v Prahe) napísal stať o chirurgii ženskej močovej rúry.

Doc. Ladislav Jarolím (zástupca prednostu II. urologickej kliniky v Prahe) má v 3. kapitole stať o chirurgickom postupe pri odstránení močového mechúra.

Prof. Ján Kliment (prednosta Urologickej kliniky v Martine) doplnil pôvodne chýbajúcu stať v 6. kapitole o radikálnej retropubickej prostatektómii pri karcinóme prostaty a upravil stať o biopsii prostaty podľa medzitým sformulovaných medzinárodných noriem.

Doc. Ján Lupták (z Urologickej kliniky v Martine) doplnil 1. kapitolu a 10. kapitolu o endoskopických operáciách pri močových konkrementoch v obličke, močovode a močovým mechúre.

MUDr. Libor Šafařík (bývalý pracovník I. urologickej kliniky v Prahe) spracoval celú kapitolu o základoch laparoskopie v urológii.

Kniha je určená začínajúcim urológom ako študijná literatúra pre prípravu na atestačnú skúšku. Aj keď sme časť operácií z 1. vydania vynechali, predsa len sme ponechali niektoré základné otvorené operácie aj u tých patologických stavov, u ktorých postupne prevládajú endoskopické postupy. Nie každé urologické pracovisko disponuje totiž modernou technikou, ako aj preto, že nové operácie pomocou endoskopických prístrojov je potrebné pri nepredvídaných komplikáciách niekedy bezprostredne zmeniť na otvorenú operáciu.

Budeme radi, ak v niektorých prípadoch pomôže kniha aj lekárom z iných disciplín, napr. z chirurgie, gynekológie alebo detskej chirurgie..

Ďakujeme Vydavateľstvu Osveta ako aj ilustrátorovi za starostlivú prípravu druhého vydania.

Pozn.: Křest knihy se uskutečnil 15. prosince 2009 v prostorách Slovenské lékařské společnosti v Bratislavě.
Více viz <http://www.vydosveta.sk/product/urologicke-operacie-4684/>

LAPAROSKOPICKÝ WORKSHOP – PREŠOV

V dňoch 10.–11. 3. 2010 usporiadala Klinika urológie FNsP J. A. Reimana v Prešove pod záštitou Fakulty zdravotníctva Prešovskej Univerzity a FNsP J. A. Reimana v Prešove 2. laparoskopický workshop. Bol zameraný na náročnejšie typy urologických operácií obličiek a laparoskopickú operatívu u detí. Táto odborná akcia zaujala urológov z celého Slovenska, o čom svedčil vysoký počet účastníkov. Na workshope sa zúčastnilo 31 slovenských urológov. V úvode doc. MUDr. Ivan Minčík, PhD. – prednosta Kliniky urológie FNsP v Prešove – privítal všetkých účastníkov, oboznámil ich s históriou laparoskopie na Klinike urológie v Prešove a poukázal na význam a súčasné možnosti laparoskopie v urológii. Následne predstavil detailne program celého workshopu a privítal pozvaných operátorov: doc. MUDr. Milana Horu, PhD. z Urologickej kliniky v Plzni, doc. MUDr. Radima Kočvara, CSc. z Urologickej kliniky z Prahy a doc. MUDr. Jána Luptáka, CSc. z Urologickej kliniky v Martine.

Operačný program bol rozdelený do dvoch dní, pričom každý deň bol venovaný samostatnej sekcii. Počas podujatia bolo urobených šesť operácií, ktoré urobili skúsení odborníci z Českej republiky a zo Slovenska. Prvý deň bol venovaný problematike detskej laparoskopie, druhý deň bol zameraný na laparoskopické operácie nádorov obličiek. V rámci každej sekcie bolo možné diskutovať s operátormi ako aj s ostatnými lekármi priamo na operačnej sále počas operácie, resp. v príslušných seminárnych miestnostiach workshopu priamy prenos z operačnej sály na veľkoplošných projekciách. Súčasne si všetci účastníci workshopu mohli vyskúšať svoju laparoskopickú zručnosť na dvoch тренаžéroch, ktoré boli počas celého workshopu plne obsadené.

Prvé dve operácie boli indikované pre kryptorchizmus, išlo o pacientov vo veku 4 a 9 rokov.

V prvom prípade sa laparoskopicky odstránil výrazne hypoplastický semenník, ktorý bol uložený intraabdominálne, v druhom prípade bola urobená laparoskopická orchiopechia, semenníka, ktorý bol uložený intraabdominálne. Poslednou operáciou prvého dňa bola operácia 18-ročnej pacientky s hydronefrózou na podklade stenózy pyeloureterálneho prechodu. Urobená bola resekčná pyeloplastika s vnútornou drenážou obličky. Operácie boli uskutočnené bez komplikácií. Tieto tri operácie urobil doc. MUDr. Radim Kočvara, CSc. za asistencie lekárov z prešovského pracoviska. Následne doc. R. Kočvara prezentoval prednášku s tematikou laparoskopických operácií v detskej urológii. Záver prvého dňa workshopu patril osobným rozhovorom a výmene skúseností medzi lekármi v neformálnej a priateľskej atmosfére.

Druhý deň workshopu patril onkologickej laparoskopickej problematike. Boli urobené tri operácie. Prvou operáciou bola parciálna laparoskopická resekcia nádoru pravej obličky (T1aN0M0) u 45-ročnej pacientky. Operácia prebehla bez komplikácií a lôžko po resekcii bolo ošetrené laparoskopickým argón plazmovým koagulatorom s následnou sutúrou vstrebateľným materiálom. Nasledovala laparoskopická adrenalektómia u 60-ročného pacienta s hormonálne inaktívnym nádorom ľavej nadobličky. Tieto operácie urobil doc. M. Hora, ktorý vysvetľoval účastníkom kurzu detailný postup a techniku jednotlivých zákrokov. Tento interaktívny prístup bol veľmi priaznivo hodnotený prítomnými lekármi. Treťou operáciou, ktorú robil doc. J. Lupták bola radikálna laparoskopická nefrektómia pre nádor ľavej obličky.

Celé podujatie okrem dokonale prezentovaných laparoskopických operácií nieslo aj v duchu aktívnej diskusie medzi účastníkmi workshopu a pozvanými operátormi. Zúčastneným lekárom bol taktiež predstavený nový zrekon-

Obr. 1

Doc. Radim Kočvara počas laparoskopickej operácie abdominálnej retencie semenníka

Obr. 2

Doc. Milan Hora a doc. Ivan Minčík pri laparoskopickej resekcii nádoru dolného pólu pravej obličky

štruovaný endoskopický trakt na Klinike urológie, ako aj litotryptor štvrtej generácie StorzModulith SLX-F2, ktorého multifunkčné využitie bolo prezentované počas samotných zákrokov.

Podľa ohlasov viacerých zúčastnených sa organizátorom podarilo splniť cieľ, ktorým bolo získanie praktických skúseností a zvýšenie laparoskopických zručností pod dohľadom

renomovaných odborníkov. Väčšina účastníkov workshopu sa vyslovila za pravidelné organizovanie tohto podujatia.

*doc. MUDr. Ivan Minčík, PhD.
prednosta Kliniky urológie FNsP
J. A. Reimana Prešov
e-mail: mincik@fnsppresov.sk*

NABÍDKA ČASOPISŮ

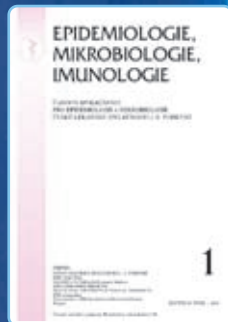
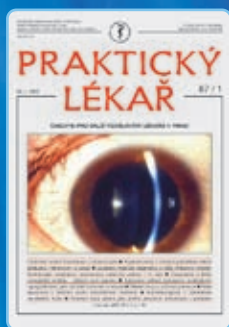
České lékařské společnosti J. E. Purkyně

NAKLADATELSKÉ A TISKOVÉ STŘEDISKO ČLS JEP
SOKOLSKÁ 31, 120 26, PRAHA 2, tel./fax: 296 181 805

e-mail: nts@inzerce.cz

www.cls.cz

ČASOPISY ČLS JEP VYDÁVANÉ U JINÝCH NAKLADATELSTVÍ

